

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра управління державними і корпоративними фінансами

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

до виконання курсової роботи з дисципліни

***«ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ»***

Харків – 2019

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до

друку на засіданні кафедри управління державними і корпоративними фінансами 12 березня 2018 р., протокол № 7.

Методичні вказівки призначено для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Укладач

старш. викл. О. В. Саленко

Рецензент

доц. О. Д. Стешенко

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

до до виконання курсової роботи з дисципліни

*«ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ»*

Відповідальний за випуск Саленко О. В.

Редактор Ібрагімова Н. В.

Підписано до друку 21.08.18 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк. арк. 2,5. Тираж 30. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Правила оформлення роботи.....	5
2 Методичні вказівки до виконання курсової роботи.....	6
2.1 Коротка характеристика підприємства – об’єкта дослідження.....	6
2.2 Оцінювання майнового стану підприємства (структура і динаміка майна і капіталу).....	7
2.3 Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства...	12
2.4 Аналіз фінансової стійкості.....	17
2.5 Оцінювання ділової активності.....	22
2.6 Аналіз прибутковості та рентабельності.....	23
2.7 Аналіз імовірності банкрутства.....	28
2.8 Порядок написання загальних висновків.....	29
Список літератури.....	30
Додаток А. Вихідні дані прикладу.....	32
Додаток Б. Завдання на курсову роботу.....	35
Додаток В. Вихідні дані за варіантами.....	36

ВСТУП

Курсова робота з дисципліни «Фінансовий аналіз діяльності підприємств залізничного транспорту» виконується відповідно до навчального плану студентами денної та заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Однією з основних функцій фінансового аналізу є об'єктивна оцінка фінансового стану, фінансових результатів і ефективності діяльності підприємства, а метою проведення – інформаційне забезпечення управлінських рішень фінансового характеру, тобто одержання невеликої кількості ключових параметрів, які дозволяють дати об'єктивну і точну картину фінансового стану підприємства (його платоспроможності, фінансової стійкості, прибутку і збитків, змін у структурі його активів і пасивів, у розрахунках з кредиторами і дебіторами тощо).

У складі фінансового стану підприємства розрізняють п'ять основних боків: майновий стан (структура майна і капіталу), фінансова стійкість, ліквідність і платоспроможність, ділова активність, прибутковість і рентабельність. При виконанні курсової роботи буде оцінена кожна з них, деякі – за допомогою кількох методів. Крім того, у роботі буде проведений факторний аналіз показника рентабельності активів – одного з найважливіших показників ефективності діяльності підприємства. Для узагальнення результатів розрахунків у якості інтегрального показника можуть бути використані моделі діагностики ймовірності банкрутства, які студентам необхідно вивчити самостійно. Розрахунки проведено за даними умовного підприємства (додаток А).

Усі розрахунки необхідно проводити на базі показників фінансової звітності підприємства за два роки. Виконання курсової роботи дозволить студентам вивчити склад сучасної фінансової звітності, опанувати порядок оцінювання різних сторін фінансового стану підприємства та аналізу його змін, розширити свої теоретичні знання з цього питання та навчитись застосовувати їх на практиці.

1 ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Після виконання завдання на курсову роботу і проведення передбачених ним розрахунків слід оформити пояснювальну записку.

Курсова робота виконується на стандартних аркушах формату А4. Рекомендовані поля – 25-15-15-15 мм. Шрифт – Times New Roman, кегль (розмір) – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзац – 1,25 см. Порядковий номер аркуша наводиться в нижньому правому кутку.

Пояснювальна записка повинна містити всі необхідні матеріали в такій послідовності:

а) титульний аркуш з зазначенням даних виконавця (у т. ч. шифру студента). На ньому не проставляється номер, але він враховується при нумерації наступних аркушів;

б) завдання на курсову роботу. Загальний вигляд завдання наведений у додатку Б. На цій сторінці вказується ім'я, прізвище і група виконавця роботи, а також тема, за якою виконується робота, і назва підприємства – об'єкта дослідження;

в) зміст роботи. Це перша пронумерована сторінка. Зміст повинен містити перелік усіх розділів і підрозділів, виконаних у роботі з зазначенням номерів сторінок, на яких вони починаються. На першій сторінці змісту міститься заповнений штамп для текстових документів;

г) вступ. Він повинен містити дані про сутність фінансового аналізу, значення оцінювання та аналізу фінансового стану підприємства; мету виконання роботи; загальний перелік питань, які були розглянуті в роботі; методи, які використовувались для вирішення цих питань;

д) основні розділи з підрозділами. Зміст розділів і підрозділів студент визначає самостійно відповідно до пунктів завдання. У кожному з розрахункових підрозділів повинні наводитися:

- короткі пояснення щодо сутності розрахунків;
- необхідні пояснення щодо порядку розрахунків показників;
- пояснення щодо порядку заповнення таблиць і джерел вихідних даних;

- безпосередньо розрахунки і таблиці;
- короткі висновки по кожному з пунктів розрахунку.

Слід зауважити, що будь-який з розділів або підрозділів не може починатись з таблиць і розрахунків без попередніх пояснень або посилань;

е) загальні висновки за розрахунками. Цей розділ роботи повинен узагальнити результати розрахунків усіх розділів. Крім загальних висновків можна навести прогнози та рекомендації щодо подальшого розвитку підприємства;

ж) список використаної літератури;

и) додатки (за необхідності). У додатках можуть бути наведені вихідні дані, використані для розрахунків, або великі розрахункові таблиці.

Вихідні дані до виконання роботи (вони можуть бути наведені в кінці роботи в додатках) обираються з таблиць додатка Г за трьома останніми цифрами шифру. З форми 1 «Баланс» обирають три стовпці, з форми 2 «Звіт про фінансові результати» – два стовпці (дві останні цифри шифру).

Наприклад, якщо студент має шифр 547, то балансу базисного року відповідають дані стовпців 5 і 4, а звітного – 4 і 7 таблиці Г.1. Фінансові результати обираються для базисного року зі стовпця 4, звітного – із стовпця 7 таблиці Г.2. У випадку наявності в шифрі двох однакових цифр замість однієї з них необхідно використати дані додаткового стовпчика.

2 МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1 Коротка характеристика підприємства – об'єкта дослідження

На початку виконання роботи необхідно надати опис підприємства – об'єкта дослідження: пояснити мету його створення, сферу та види діяльності, яка здійснювалась протягом терміну існування та в останні роки, описати виробничі потужності і результати діяльності. Необхідна інформація може бути отримана в статутних документах підприємства,

аудиторському висновку, на відповідній сторінці офіційного сайту (наприклад, головна сторінка або сторінка «Про компанію», «Про нас») тощо.

Інформація подається в стислому вигляді, може містити графічний матеріал і таблиці.

2.2 Оцінювання майнового стану підприємства (структура і динаміка майна і капіталу)

Для відображення наявності майна підприємства та джерел його фінансування використовується одна з форм фінансової звітності – «Баланс» (Ф1). Він будується у вигляді двосторонньої таблиці, у лівій частині якої (активі) наводиться інформація про майно підприємства, а в правій (пасиві) – про його капітал, тобто джерела фінансування майна. Згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 1 в активі балансу (АБ) виділяють три розділи: необоротні активи; оборотні активи; необоротні активи, утримувані для продажу, і групи вибуття; у пасиві (ПБ) – чотири: власний капітал; довгострокові зобов'язання і забезпечення; поточні зобов'язання і забезпечення; зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, і групами вибуття.

Крім того, для аналізу структури капіталу і майна зручно використовувати їхню класифікацію за економічним змістом (рисунки 2.1, 2.2). З наведених рисунків можна побачити не тільки саму класифікацію, а й джерела інформації про види активів та пасивів. У разі потреби для аналізу структури балансу можна використовувати й інші класифікації.

Для аналізу структури майна та капіталу підприємства доцільно використовувати порівняльний аналітичний баланс (ПАБ), форма якого і порядок побудови наведені в таблиці 2.1.

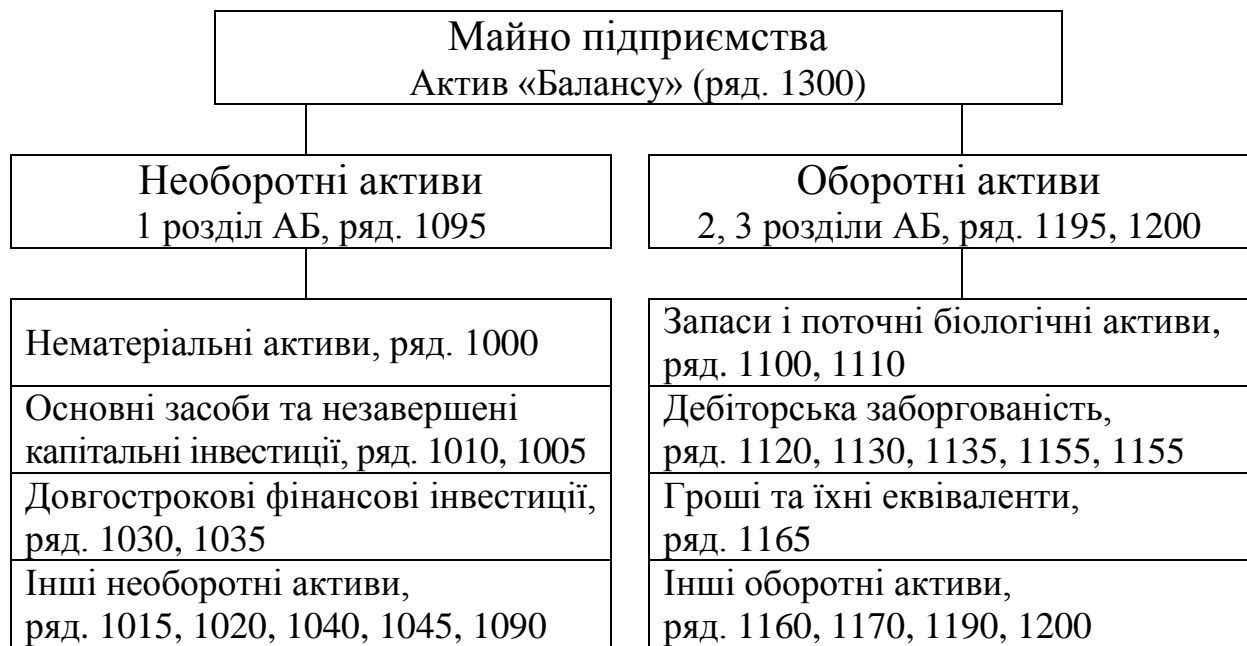

Рисунок 2.1 – Структура активів підприємства за економічним змістом

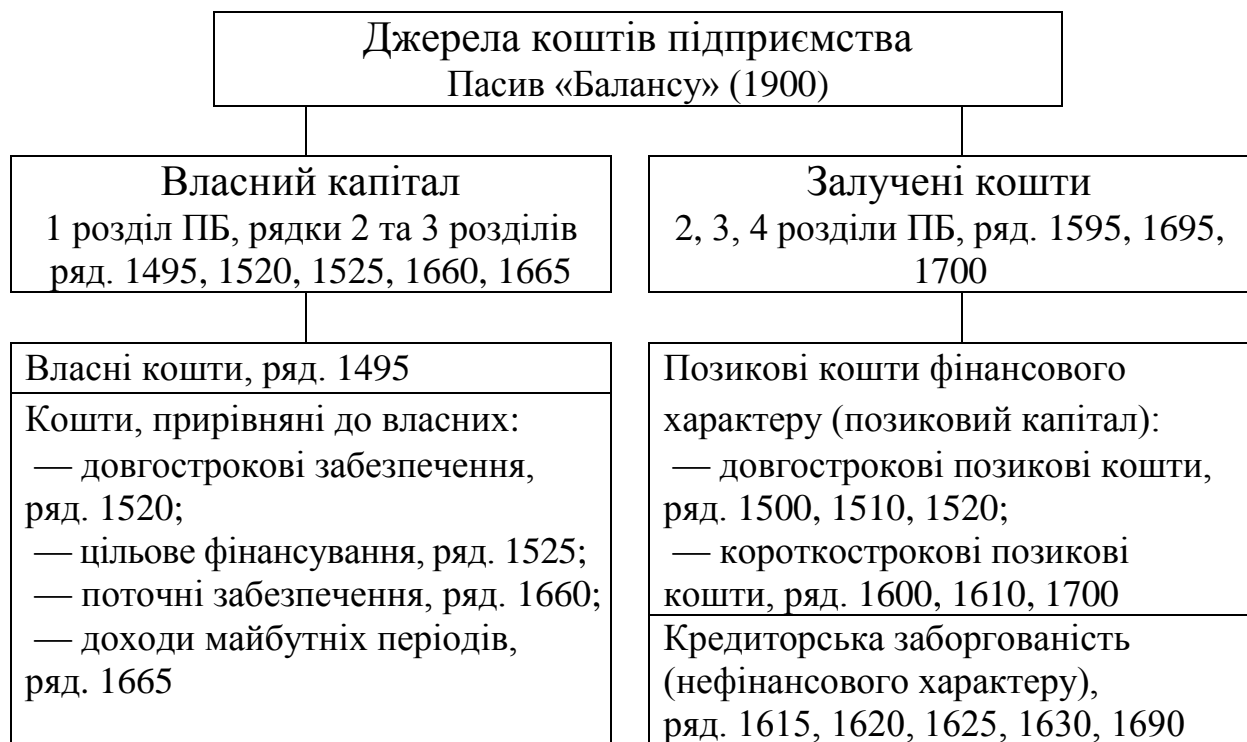

Рисунок 2.2 – Структура пасивів підприємства за економічним змістом

Таблиця 2.1 — Порівняльний аналітичний баланс підприємства за 2016 рік

Стаття	Код рядка	01.01.16		01.01.17		Зміни			Зміна балансу, %	
		тис. грн	питома вага, %	тис. грн	питома вага, %	абсолютні, тис. грн	відносні, %	питомі ваги, %	за рахунок статей	структура
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
			3/підс. 3 ×100		5/підс. 5 ×100	5 – 3	7/3×100	6 – 4	7/підс. 3 ×100	7/підс. 7 ×100
АКТИВ										
1	Необоротні активи	4 970	47,68	4 640	55,56	-330	-6,64	7,88	-3,17	15,92
2	Оборотні активи	5 454	52,32	3 711	44,44	-1 743	-31,96	-7,88	-16,72	84,08
	Баланс	10 424	100,00	8 351	100,00	-2 073	-19,89	0,00	-19,89	100,00
ПАСИВ										
1	Власні кошти	6 768	64,93	5 025	60,17	-1 743	-25,75	-4,75	-16,72	84,08
2	Кошти, привнесені до власних	181	1,74	200	2,39	19	10,50	0,66	0,18	-0,92
3	Довгострокові зобов'язання	1 340	12,85	1 210	14,49	-130	-9,70	1,63	-1,25	6,27
4	Поточні зобов'язання	2 135	20,48	1 916	22,94	-219	-10,26	2,46	-2,10	10,56
	Баланс	10 424	100,00	8 351	100,00	-2 073	-19,89	0,00	-19,89	100,00

У стовпці 10 визначається ступінь впливу зміни кожної з виділених статей на загальну зміну підсумку. Для цього абсолютна зміна кожної статті ділиться на величину балансу початку звітного періоду.

Для закінчення розрахунків необхідно впевнитись, що підсумок питомої ваги окремих частин складає 1 (100 %), а сума впливу статей дорівнює відносній зміні підсумку балансу (у наведеному прикладі — -19,89 %).

У стовпці 11 показується структура загальної зміни валюти балансу. Розрахунок змісту стовпця доречно проводити лише у випадку, коли вплив всіх факторів має однаковий напрямок. Розглянемо приклад проведення розрахунків, який був виконаний на базі даних додатка А.

За даними таблиці 2.1 можна побачити, що в активах на початок періоду найбільшу питому вагу займали оборотні активи (52,3 %), а необоротні мали 47,7 % (рисунок 2.3).

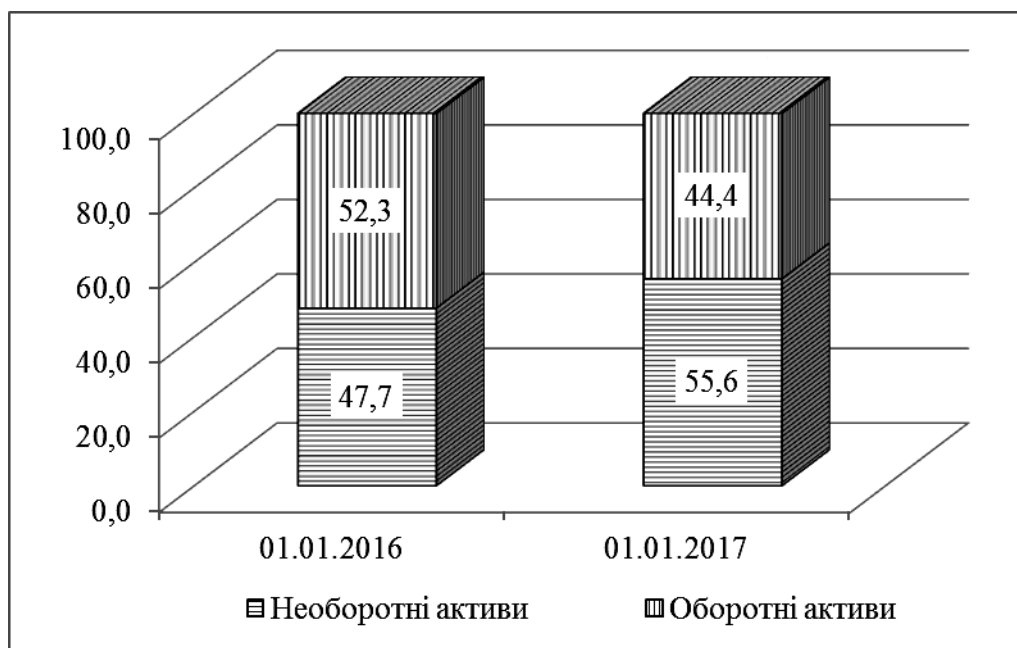

Рисунок 2.3 – Структура активів підприємства у 2016 році, %

Протягом 2017 року розмір необоротних активів зменшився на 330 тис. грн (6,6 %), що призвело до зменшення активів на 3,2 % (15,9 % загальної зміни), а оборотних — на 1 743 тис. грн (32,0 %), що викликало зменшення активів на 16,7 % (84,1 % загальної зміни активів). Таким чином, активи підприємства

зменшилися на 2 073 тис. грн (19,9 %) і на кінець 2017 року склали 8 351 тис. грн. 55,6 % загальної їх величини стали складати необоротні активи і тільки 44,4 % – оборотні. Таким чином здійснилося «обважнення» загальної структури активів, що є негативною тенденцією.

У пасивах підприємства найбільшу питому вагу на початок і кінець 2017 року мали власні кошти (64,9 і 60,2 % відповідно) (рисунок 2.4). Зменшення їхньої питомої ваги здійснилося за рахунок збільшення часток поточних зобов'язань з 20,9 до 23,0 % і довгострокових зобов'язань з 12,9 до 14,5 %.

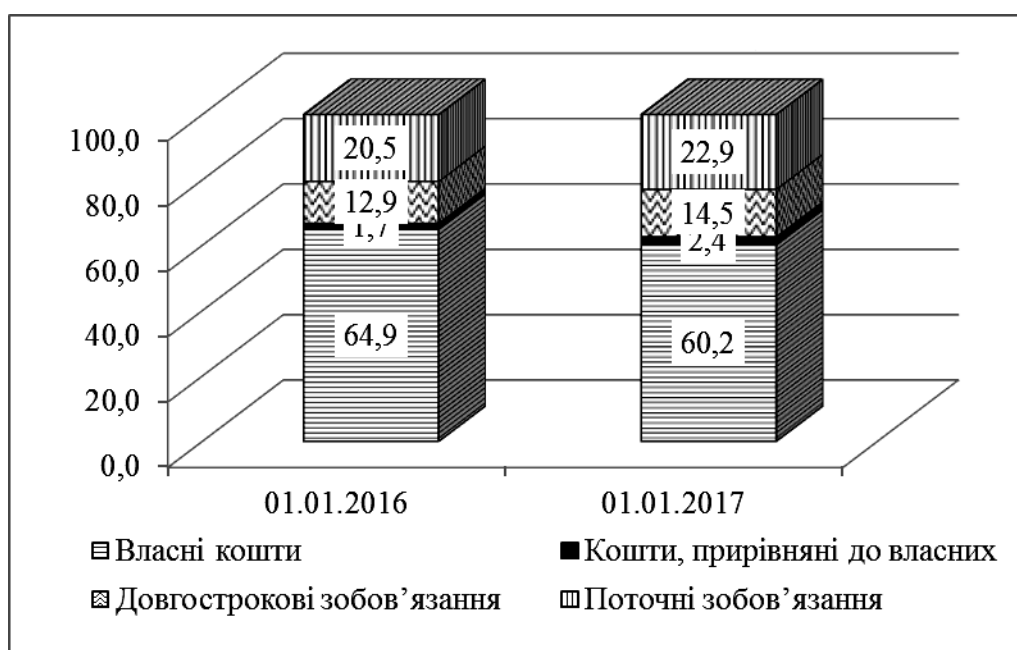

Рисунок 2.4 – Структура пасивів підприємства у 2016 році, %

Всі складові пасивів (за виключенням коштів, порівняних до власних) значно зменшили свій розмір, що викликало загальне зменшення пасивів на 19,9 %.

Аналіз структури та динаміки активів і капіталу підприємства в роботі необхідно проводити за обидва роки, що аналізуються. Розрахункові таблиці можуть оформлюватися окремо за роками, відповідні рисунки – разом для двох років.

2.3 Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства

Під платоспроможністю розуміють здатність підприємства своєчасно сплатити зобов'язання, які існують у нього. Здатність сплатити найбільш термінові зобов'язання має назву ліквідності.

Для погашення зобов'язань у будь-які терміни підприємство використовує свої активи. Залежно від ступеня ліквідності (потенційного терміну перетворення активів в грошові кошти) виділяють активи:

— найбільш ліквідні (A1) – грошові кошти і їхні еквіваленти. Вони вже існують у грошовій формі;

— ті, що швидко реалізуються (A2), – дебіторська заборгованість, інші оборотні активи, витрати майбутніх періодів. Вони будуть перетворені в грошові кошти без попередньої обробки;

— ті, що повільно реалізуються (A3), – запаси всіх видів. Вони перетворюються в грошові кошти тільки після промислової обробки, виготовлення та реалізації продукції;

— ті, що важко реалізуються (A4), – необоротні активи. Перетворення їх у грошову форму для нормального протікання виробничого процесу не передбачається.

Але й зобов'язання підприємства теж неоднорідні — вони розрізняються за термінами сплати:

— найбільш термінові (П1) – кредиторська заборгованість. Передбачається сплата цієї заборгованості протягом 3-х місяців;

— короткострокові пасиви (П2) – короткострокові позики банків. Термін сплати від 3 до 6 місяців;

— довгострокові пасиви (П3) – довгострокові зобов'язання. Сплата передбачається не раніше 6-12 місяців;

— власний капітал (П4). Виплата цих коштів не передбачається.

Співставленням відповідних видів активів і пасивів можна отримати характеристику ліквідності балансу підприємства в різні терміни (таблиця 2.2).

Для досягнення абсолютної ліквідності балансу необхідно виконання таких співвідношень:

$$A1 \geq П1; A2 \geq П2; A3 \geq П3; A4 \leq П4.$$

Таблиця 2.2 – Групування статей балансу для оцінювання ліквідності

Група активів за ступенем ліквідності	Код рядка	Позначення	Група пасивів (зобов'язань) за терміном сплати	Код рядка	Позначення	Термін
Найбільш ліквідні	1165	A1	Кредиторська заборгованість	1615, 1620, 1625, 1630, 1690	П1	До 3 місяців
Ті, що швидко реалізуються	1125, 1130, 1135, 1155, 1160, 1170, 1190, 1200	A2	Короткострокові пасиви	1600, 1610, 1700	П2	3-6 місяців
Ті, що повільно реалізуються	1100, 1110	A3	Довгострокові пасиви	1500, 1510, 1515	П3	6-12 місяців
Ті, що важко реалізуються	1095	A4	Власний капітал	1495, 1520, 1525, 1660, 1665	П4	Більше року

Якщо не всі ці нерівності виконуються, то абсолютної ліквідності нема. Перше співвідношення характеризує поточну ліквідність, друге і третє — перспективну. Четверте співвідношення є балансуєчим. Його виконання характеризує наявність загальної ліквідності балансу і одночасно – фінансову стійкість підприємства (наявність власних оборотних коштів).

Для проведення аналізу ліквідності балансу за 2 роки використаємо таблицю 2.3.

Таблиця 2.3 – Оцінювання ліквідності балансу підприємства за 2016-2017 роки, тис. грн

Активи	01.01.16	01.01.17	01.01.18	Пасиви	01.01.16	01.01.17	01.01.18	Надлишок (+), нестача (-) активів для покриття зобов'язань			Зміни	
								01.01.16	01.01.17	01.01.18	2016 рік	2017 рік
A1	80	450	190	П1	1 435	1 316	1 378	-1 355	-866	-1 188	489	-322
A2	1 804	911	1 367	П2	700	600	750	1 104	311	617	-793	306
A3	3 570	2 350	3 160	П3	1 340	1 210	860	2 230	1 140	2 300	-1 090	1 160
A4	4 970	4 640	4 470	П4	6 949	5 225	6 199	-1 979	-585	-1 729	1 394	-1 144
Баланс	10 424	8 351	9 187	Баланс	10 424	8 351	9 187	0	0	0	0	0

За даними таблиці 2.3 можна побачити, що протягом 2016-2017 років підприємство не мало ані поточної ліквідності (нестача грошових коштів для покриття кредиторської заборгованості), ані перспективної в термін до 6 місяців. І тільки в термін від 6 до 12 місяців підприємство буде платоспроможним, тобто сплатить всі свої борги. Позитивним моментом є відносне зменшення нестач активів кожного виду і наявність власних обігових коштів.

Крім того, для оцінювання ліквідності і платоспроможності підприємства можна використовувати такі відносні показники:

$$\text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} = \frac{\text{Грошові кошти і їхні еквіваленти}}{\text{Поточні зобов'язання}};$$

$$\text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}};$$

$$\text{Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}};$$

$$\text{Коефіцієнт загальної платоспроможності} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Загальна сума зобов'язань}}.$$

Перші три показники розраховуються шляхом зіставлення різних видів поточних активів і поточних зобов'язань. Вони характеризують достатність поточних активів для погашення боргів протягом року, тобто показують, яка частка поточних заборгованостей може бути погашена в різні терміни залежно від виду активів. Усі вони мають нормативні значення: 0,2-0,25; 0,7-0,8; 1,5-2 та 1 відповідно.

Четвертий коефіцієнт показує достатність загальної суми поточних активів для погашення всієї суми зобов'язань.

Покращення платоспроможності і ліквідності повинно супроводжуватись зростанням цих коефіцієнтів.

Висновки, які будуть зроблені за обома способами розрахунків, повинні співпадати.

Розрахунок відносних показників ліквідності та платоспроможності підприємства проведемо в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Показники ліквідності і платоспроможності за 2016-2017 роки

Показник	Джерело інформації, формула	01.01.16	01.01.17	01.01.18	Зміни	
					2016 рік	2017 рік
Гроші та їхні еквіваленти (Г), тис. грн	ряд. 1165	80	450	190	370	-260
Запаси (З), тис. грн	ряд. 1100+ 1110	3570	2350	3160	-1220	810
Оборотні активи (ОА), тис. грн	ряд. 1195+ 1200	5 454	3 711	4 717	-1743	1006
Поточні зобов'язання (ПЗб), тис. грн	ряд. 1695+1700- 1660-1665	2 135	1 916	2 128	-219	212
Довгострокові зобов'язання (ДЗб), тис. грн	ряд. 1500+ 1510+1515					
Загальна сума зобов'язань (Зб), тис. грн	ПЗ+ДЗб	3 475	3 126	2 988	-349	-138
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Г/ПЗб	0,037	0,235	0,089	0,197	-0,146
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(ОА- З)/ПЗб	0,882	0,710	0,732	-0,172	0,021
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	ОА/ПЗб	2,555	1,937	2,217	-0,618	0,280
Коефіцієнт загальної платоспроможності	ОА/Зб	1,569	1,187	1,579	-0,382	0,392

У нашому випадку з даних таблиці 2.4 можна побачити, що підприємство має незадовільний рівень коефіцієнта абсолютної ліквідності, а інші коефіцієнти відповідають нормативним значенням, що показує відсутність поточної ліквідності і наявність перспективної та загальної платоспроможності підприємства.

2.4 Аналіз фінансової стійкості

Під фінансовою стійкістю підприємства розуміють його незалежність від зовнішніх джерел фінансування. Для визначення ступеня фінансової стійкості можна застосовувати:

- показник власних оборотних коштів;
- оцінку ступеня забезпеченості запасів джерелами фінансування;
- відповідні коефіцієнти.

Для попередньої оцінки використовують показник «Власні оборотні кошти», який іноді називають мірилом фінансової стійкості підприємства. Він визначається як різниця між розміром власного капіталу підприємства і необоротних активів і характеризує частину власного капіталу, за рахунок якої фінансуються оборотні активи підприємства. Бажаним є додатне значення цього показника і його зростання. Однак розмір цього показника не є надійною характеристикою.

Для більш точної характеристики необхідно усвідомити, за рахунок яких коштів фінансуються запаси підприємства — одна з найбільш важливих для виробничого процесу частина активів. Існують три види джерел, за рахунок яких можна фінансувати запаси (З):

- власні оборотні кошти (ВОК);
- довгострокові джерела фінансування (ДДФ) — сума власних оборотних коштів і довгострокових зобов'язань підприємства;
- загальна сума джерел фінансування (ЗДФ) — сума довгострокових джерел і короткострокових позик банків.

Під час цього аналізу розмір запасів порівнюють з розміром кожного з джерел їхнього фінансування (рисунок 2.5). З їхнього співвідношення роблять висновки про рівень фінансової стійкості.

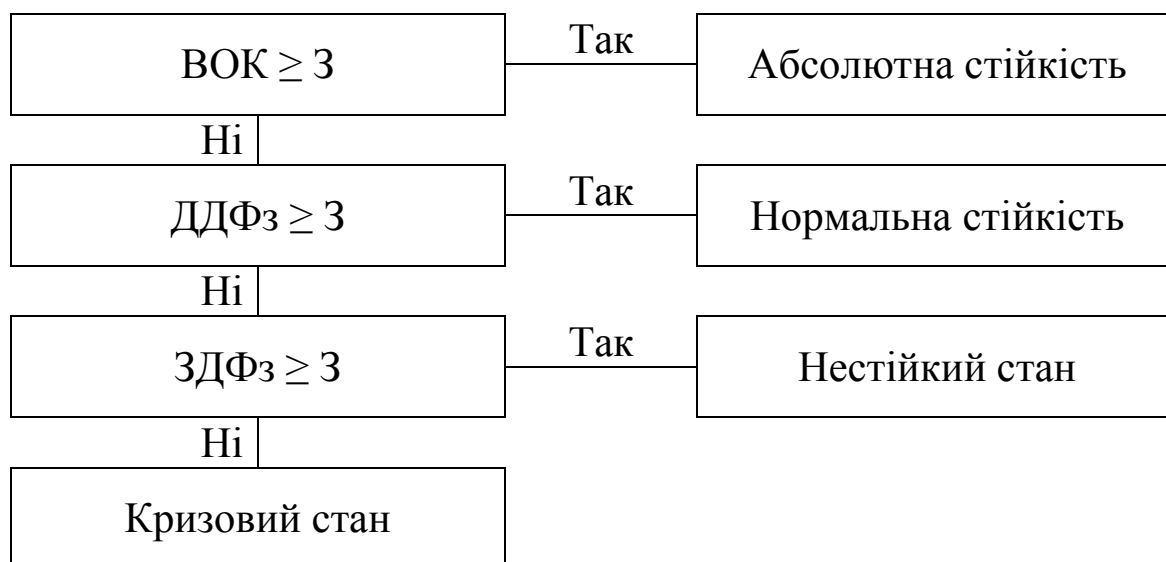

Рисунок 2.5 — Алгоритм визначення фінансової стійкості підприємства

Безпосередньо аналіз фінансової стійкості доречно проводити в табличній формі (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5 — Аналіз фінансової стійкості підприємства у 2016-2017 роках, тис. грн

Показник	Джерело інформації, формула	01.01.16	01.01.17	01.01.18	Зміни	
					2016 рік	2017 рік
1	2	3	4	5	6	7
1 Власний капітал (ВК)	ряд. 1495, 1520, 1525, 1660, 1665	6 949	5 225	6 199	-1 724	974
2 Необоротні активи (НА)	ряд. 1095	4 970	4 640	4 470	-330	-170
3 Власні оборотні кошти (ВОК)	ВК – НА	1 979	585	1 729	-1 394	1 144
4 Довгострокові зобов'язання (ДЗб)	ряд. 1500, 1510, 1515	1 340	1 210	860	-130	-350
5 Довгострокові джерела фінансування запасів (ДДФз)	ВОК + ДЗб	3 319	1 795	2 589	-1 524	794
6 Короткострокові кредити банків (ККБ)	ряд. 1600, 1610	700	600	750	-100	150
7 Загальна сума джерел фінансування (ЗДФз)	ДДФз + ККБ	4 019	2 395	3 339	-1 624	944

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7
8 Запаси	ряд. 1100	3 570	2 350	3 160	-1 220	810
9 Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів	ВОК – 3	-1 591	-1 765	-1 431	-174	334
10 Надлишок (+) або нестача (-) довгострокових джерел фінансування запасів	ДДФз – 3	-251	-555	-571	-304	-16
11 Надлишок (+) або нестача (-) загальної суми джерел фінансування запасів	ЗДФз – 3	449	45	179	-404	134
Тип фінансової стійкості		НЕСТ.	НЕСТ.	НЕСТ.	ПОГІР.	ПОКР.

З даних таблиці 2.5 можна побачити, що протягом 2016-2017 років підприємство було фінансово нестійким, про що говорить нестача власних і довгострокових джерел фінансування запасів і надлишок загальної суми фінансування, і ця нестійкість збільшилась протягом 2-х років (надлишок 179 тис. грн замість 449 тис. грн), що в подальшому може призвести до кризового стану. Для покращення становища підприємству доречно рекомендувати зменшити розмір запасів (але не нижче нормативного рівня) і змінити структуру загальної суми джерел фінансування запасів у бік зменшення частки короткострокових джерел за рахунок збільшення частки довгострокових і власних.

Найпоширенішим методом аналізу є коефіцієнтний (метод відносних величин). Існує великий перелік коефіцієнтів фінансової стійкості. До основних можна віднести

$$\text{Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Підсумок пасиву балансу}}.$$

Коефіцієнт характеризує ступінь незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування і показує частку власного капіталу в пасивах балансу. Чим більший розмір цього показника, тим незалежнішим є підприємство. Зниження його вказує на

посилення залежності. Зниження коефіцієнта нижче 0,5 (50 %) є критичним для підприємства.

$$\text{Коефіцієнт фінансової стійкості} = \frac{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Підсумок пасиву балансу}} .$$

Коефіцієнт показує частку стабільних (довгострокових) джерел фінансування в їхньому загальному обсязі. Для підприємства бажано мати цей коефіцієнт у межах 0,85-0,90.

$$\text{Коефіцієнт маневреності власного капіталу} = \frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Власний капітал}} .$$

Коефіцієнт показує частку власного капіталу, яка вкладена в мобільні (оборотні) активи. Для покращення фінансової стійкості бажане незначне зростання додатного значення цього коефіцієнта.

$$\text{Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами} = \frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Оборотні активи}} .$$

Коефіцієнт показує частку оборотних активів, яка фінансується за рахунок власного капіталу. Для покращення фінансової стійкості також бажане зростання додатного значення цього коефіцієнта.

Розрахунки та їхні результати доречно наводити у вигляді таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Показники фінансової стійкості підприємства за 2016-2017 роки

Показник	Джерело інформації, формула	01.01.16	01.01.17	01.01.18	Зміни	
					2016 рік	2017 рік
1 Власний капітал (ВК), тис. грн	ряд. 1495, 1520, 1525, 1660, 1665	6 949	5 225	6 199	-1 724	974
2 Довгострокові зобов'язання (ДЗб), тис. грн	ряд. 1500, 1510, 1515	1 340	1 210	860	-130	-350
3 Підсумок пасиву (Б), тис. грн	ряд. 1900	10 424	8 351	9 187	-2 073	836
4 Власні оборотні кошти (ВОК), тис. грн	ВК + ДЗб – ОА	1 979	585	1 729	-1 394	1 144
5 Оборотні активи (ОА), тис. грн	ряд. 1195, 1200	5 454	3 711	4 717	-1 743	1 006
6 Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності), %	$\text{ВК/Б} \times 100$	66,7	62,6	67,5	-4,1	4,9
7 Коефіцієнт фінансової стійкості, %	$\frac{\text{ВК} + \text{ДЗб}}{\text{Б}} \times 100$	79,5	77,1	76,8	-2,5	-0,2
8 Коефіцієнт маневреності власного капіталу, %	$\text{ВОК/ВК} \times 100$	28,5	11,2	27,9	-17,3	16,7
9 Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами, %	$\text{ВОК/ОА} \times 100$	36,3	15,8	36,7	-20,5	20,9

Дані таблиці 2.6 показують, що протягом 2016-2017 років підприємство було фінансово незалежним (коефіцієнт автономії перевищує 50 %), але має недостатню частку довгострокових зобов'язань (коефіцієнт фінансової стійкості не досяг 80 %). Як на початок, так і на кінець періоду частка власних оборотних коштів була достатньою.

2.5 Оцінювання ділової активності

Під діловою активністю розуміють якість використання підприємством своїх ресурсів. Існують два види показників ділової активності:

— коефіцієнти оборотності (кількість оборотів, здійснених окремим видом активів або пасивів для виробництва продукції за період);

— тривалість одного обороту в днях.

Кожен з коефіцієнтів оборотності розраховується відношенням чистого доходу від реалізації продукції (ряд. 2000) до середнього за період рівня відповідного виду активу або пасиву:

$$\text{Коефіцієнт оборотності активів} = \frac{\text{Чиста виручка від реалізації продукції}}{\text{Середня вартість активів}} ;$$

$$\text{Середня вартість активів} = \frac{\text{Активи на початок періоду (гр. 3) + активи на кінець періоду (гр. 4)}}{2} ;$$

$$\text{Тривалість обороту активів} = \frac{\text{Кількість днів періоду}}{\text{Коефіцієнт оборотності активів}} .$$

Для покращення ефективності використання активів, а отже поліпшення ділової активності підприємства коефіцієнти оборотності повинні зростати, а тривалість одного обороту – зменшуватись. Це свідчить про прискорення оборотності активів (пасивів) певного виду.

На базі тривалості оборотів деяких показників визначають:

— операційний цикл – загальний час обороту запасів і дебіторської заборгованості (час між придбанням запасів і отриманням грошей за продукцію, з них виготовлену);

— фінансовий цикл – операційний цикл з вирахуванням часу обороту кредиторської заборгованості (час між сплатою

вартості придбаних запасів і отриманням грошей за продукцію, з них виготовлену).

З точки зору ділової активності ці показники повинні не збільшуватись у часі, а фінансовий цикл — мати від'ємне значення.

Для розрахунку і аналізу показників ділової активності використаємо таблицю 2.7.

За даними таблиці 2.7 видно, що чиста виручка зросла у 2017 році порівняно з 2016 роком на 3,7 %, а всі види активів і пасивів підприємства – зменшилися. Таке співвідношення темпів зростання призвело до збільшення всіх коефіцієнтів оборотності і зменшення термінів обороту коштів, що свідчить про покращення якості використання активів і пасивів підприємства у 2017 році порівняно з 2016 роком. Негативним є значне перевищення терміну обертання кредиторської заборгованості над обертанням дебіторської, що вказує на нераціональне використання коштів у розрахунках. Операційний цикл зменшився на 13,13 % (86,87-100), що вказує на збільшення інтенсивності виробництва і реалізації продукції. Фінансовий цикл має додатне значення, тобто підприємство переважно відволікає з виробництва власні кошти, ніж використовує чужі, але його розмір зменшився на 15,58 % (84,42-100), що є позитивним моментом.

2.6 Аналіз прибутковості та рентабельності

Під прибутковістю розуміють кількість прибутку, отриманого підприємством протягом періоду. Згідно зі «Звітом про фінансові результати» (Ф2) розрізняють прибуток (збиток):

- валовий від основної діяльності (ряд. 2090 або 2095);
- від операційної діяльності (ряд. 2190 або 2195);
- від звичайної діяльності до оподаткування (ряд. 2290 або 2295);
- чистий від всієї діяльності (ряд. 2350 або 2355).

Таблиця 2.7 – Показники ділової активності підприємства за 2016-2017 роки

Показник	Джерело інформації, формула	Величина показника		Коефіцієнт оборотності, оборот	Тривалість одного обороту	
		Тр, %			2016 рік	2017 рік
		2016 рік	2017 рік			
Чиста виручка від реалізації продукції	ряд. 2000	11 250	11 667	—	—	—
Активи разом	ряд. 1300	9 387,5	8 769,0	1,20	1,33	300,40
Основні засоби	ряд. 1010	2 950,0	2 800,0	3,81	4,17	94,40
Оборотні активи разом	ряд. 1195+ 1200	4 582,5	4 214,0	2,45	2,77	146,64
Запаси	ряд. 1100	2 960,0	2 755,0	3,80	4,23	94,72
Дебіторська заборгованість (виробнича)	ряд. 1125+ 1130	520,0	380,0	21,63	30,70	16,64
Кредиторська заборгованість (виробнича)	ряд. 1615	1 030,0	990,0	10,92	11,78	32,96
Власний капітал	ряд. 1495	5 896,5	5 502,0	1,91	2,12	188,69
Операційний цикл		—	—	—	—	111,36
Фінансовий цикл		—	—	—	—	78,40
						270,58
						86,40
						130,03
						85,01
						11,73
						30,55
						169,77
						96,73
						66,19
						90,07
						91,52
						88,67
						89,75
						70,47
						92,68
						89,97
						86,87
						84,42

Показники рентабельності характеризують ступінь прибутковості підприємства і аналогічно показникам ділової активності описують віддачу активів (пасивів) підприємства. Розраховуються показники рентабельності відношенням прибутку будь-якого виду до середньої за період величини окремого активу (пасиву).

Існує багато показників рентабельності. До основних віднесемо:

$$\text{Рентабельність активів} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Середня вартість активів}} ;$$

$$\text{Рентабельність власного капіталу} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Середня вартість власного капіталу}} ;$$

$$\text{Рентабельність продажів} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Виручка від реалізації}} .$$

Показники рентабельності протягом часу не повинні зменшуватись, а тим більше мати від'ємне значення. У курсовій роботі для розрахунку рекомендується використовувати валовий прибуток від основної діяльності та чисту виручку від основної діяльності (реалізації продукції) (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 – Динаміка показників рентабельності

Показник	Джерело інформації, формула	2016 рік	2017 рік	Зміна	
				абсолютна	відносна, %
1	2	3	4	5	6
Валовий прибуток (Пв), тис. грн	ряд. 2090 (або 2095)	3 050	2 667	-383	-12,6
Чиста виручка від реалізації продукції (ЧВ), тис. грн	ряд. 2000	11 250	11 667	417	3,7
Середня вартість активів (сукупного капіталу) (А), тис. грн	ряд. 1300 (або 1900)	9387,5	8769	-619	-6,6

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4	5	6
Середня вартість власного капіталу, тис. грн	ряд. 1495	5896,5	5502	-395	-6,7
Рентабельність активів (сукупного капіталу), %	Пв/А×100	32,5	30,4	-2,1	-6,4
Рентабельність власного капіталу, %	Пв/ВК×100	51,7	48,5	-3,3	-6,3
Рентабельність продажів, %	Пв/ЧВ×100	27,1	22,9	-4,3	-15,7

Дані таблиці 2.8 показують зменшення всіх трьох розрахованих показників рентабельності підприємства, тобто віддача власного і сукупного капіталу (активів) зменшилася у 2017 році порівняно з 2016 роком. Але слід зазначити, що загальний рівень цих показників досить великий – 48,5 і 30,4 % відповідно. Крім того, зменшилась рентабельність продажів підприємства, що вказує на погіршення структури ціни на продукцію підприємства.

Показники рентабельності і ділової активності тісно пов'язані один з одним. Для виявлення їхнього взаємозв'язку використовують факторний аналіз. Для його проведення на базі розрахункової формули рентабельності активів (R_A) побудуємо двофакторну мультиплікативну модель:

$$R_{\text{Активів}} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Активи}} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Виручка}} \times \frac{\text{Виручка}}{\text{Активи}} = R_{\text{Продажів}} \times O_{\text{Активів}}.$$

Таким чином, на величину рентабельності активів (R_A) впливають:

— рентабельність продажів ($R_{\text{П}}$), яка показує структуру ціни на продукцію;

— коефіцієнт оборотності активів (O_A), який характеризує якість використання активів:

$$\Delta R_A = \Delta R_{A_{\text{Продажів}}} + \Delta R_{A_{\text{Активів}}}.$$

Для виявлення впливу факторів на зміну рентабельності активів використовуємо метод абсолютних різниць. Спочатку визначимо вплив на рентабельність активів структури ціни:

$$\Delta R_{A_{\text{Продажів}}} = \Delta R_{\text{Продажів}} \times O_{\text{Активів}}^0 ;$$

наступним кроком буде визначення впливу якості використання активів:

$$\Delta R_{A_{\text{Активів}}} = R_{\text{Продажів}}^1 \times \Delta O_{\text{Активів}} ,$$

де 1 — значення показників за звітний період;
0 — значення показників за базисний період;
 Δ — абсолютна зміна показників.

Для розрахунків використовують дані з таблиць 2.7 і 2.8:

$$\Delta R_{A_{\text{Продажів}}} = -4,3 \times 1,20 = -5,1 \% ;$$

$$\Delta R_{A_{\text{Активів}}} = 22,9 \times 0,13 = 3,0 \% ;$$

$$\Delta R_A = -5,1 + 3,0 = -2,1 \% .$$

Результати проведеного аналізу доречно звести в таблицю 2.9.

Таблиця 2.9 – Факторний аналіз рентабельності активів

Показник	2016 рік	2017 рік	Зміна	Вплив на показник	
				абсолютний	%
Рентабельність продажів, %	27,11	22,86	-4,25	-5,10	245,43
Коефіцієнт оборотності активів, оборот	1,20	1,33	0,13	3,02	-145,43
Рентабельність активів, %	32,49	30,41	-2,08	-2,08	100

Ми вже казали, що рентабельність активів підприємства у 2017 році порівняно з 2016 роком зменшилась з 32,49 до 30,41 %,

тобто на 2,08 %. Це зменшення здійснилося під впливом таких факторів:

– зменшення рентабельності продаж на 4,25 % викликало падіння рівня рентабельності активів на 5,10 % (245,4 % загального зменшення);

– збільшення коефіцієнту оборотності активів на 0,13 обороту компенсувало зменшення рентабельності активів на 3,0 % (145,4 % від загального зменшення).

Таким чином, при позитивній зміні якості використання активів погіршення структури ціни зменшило загальну віддачу активів у вигляді прибутку від основної діяльності.

2.7 Аналіз імовірності банкрутства

Розділ виконується самостійно аналогічно попереднім розділам. У першу чергу наводиться теорія щодо обраної моделі діагностики банкрутства (опис моделі, розрахункова формула з посиланням на джерела інформації, рекомендації щодо результатів аналізу, розрахунок, висновки). Вихідні дані та результати розрахунків оформити за допомогою таблиці 2.10.

Після таблиці наводяться висновки щодо наявності ймовірності банкрутства в обох роках і тенденцій її зміни (імовірність банкрутства збільшується чи зменшується).

Таблиця 2.10 – Динаміка показників імовірності банкрутства за моделлю

Показник	Джерело інформації, формула	2016 рік	2017 рік	Зміна	
				абсолютна	відносна, %
Вихідні дані, тис. грн					
Коефіцієнти моделі					
Z					
Імовірність банкрутства					

2.8 Порядок написання загальних висновків

Висновки є стислим викладенням результатів дослідження. Загальні висновки повинні висвітлювати початкове становище підприємства та його зміни протягом розглянутого періоду. Бажано виділити позитивні аспекти фінансового стану, негативні боки та надати рекомендації щодо покращення становища.

Розглянемо приклад загального висновку.

Проведений аналіз показує, що підприємству необхідно провести зміни в структурі як активів, так і пасивів. В активах потрібно збільшувати частку більш мобільних (ліквідних) активів за рахунок зменшення частки менш мобільних. У пасивах необхідно збільшувати частку власних коштів і довгострокових зобов'язань при зменшенні частки короткострокових, особливо кредиторської заборгованості. Такі зміни повинні призвести до укріплення фінансової стійкості та платоспроможності (ліквідності) підприємства. Крім того, слід звернути увагу на збільшення питомої ваги прибутку в загальній сумі виручки від реалізації для покращення рентабельності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність [Текст] : Закон України від 16.07.99 № 966-XIV.

2 Базилінська, О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика [Текст] : навч. посібник / О. Я. Базилінська. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 328 с.

3 Демчук, Н. І. Теоретичні засади оцінки фінансового стану підприємств [Електронний ресурс] / Н. І. Демчук. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/10_DN_2013/Economics/3_129563.doc.htm.

4 Ковалев, В. В. Финансовый анализ [Электронный ресурс] / В. В. Ковалев – Режим доступа : http://afdanalyse.ru/load/biblioteka/finansovuj_analiz/finansovuj_analiz_i_procedury_kovalev_v_v/ 7-1-0-53.

5 Ковалев, В. В. Финансовый анализ: методы и процедуры. [Текст] / В. В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 560 с.

6 Костирко, Р. О. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посібник / Р. О. Костирко. – Харків : Фактор, 2007. — 784 с.

7 Крамаренко, Г. О. Фінансовий аналіз [Текст] : підручник / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. – Київ : Центр учбової літератури, 2008. – 392 с.

8 Лисенко, В. Фінзвітність: заповнюємо по-новому [Текст] / В. Лисенко. – Харків : Фактор, 2013. – 80 с.

9 Литвин, Б. М. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посібник / Б. М. Литвин, М. В. Стельмах. – Київ : Хай-Тек Прес, 2008. – 336 с.

10 Медвідь, Н. Дослідження ймовірності банкрутства підприємства за зарубіжними та вітчизняними методиками [Електронний ресурс] / Н. Медвідь. – Режим доступу : <http://naub.oa.edu.ua/2014/doslidzhennya-jmovirnostibankrutstva-pidpryemstva-za-zarubizhnymu-ta-vitchyznyanymu-metodykamy-3>.

11 Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [Електронний ресурс] : затв. наказом МБУ від

19.01.2006 № 14. – Режим доступу :
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06>.

12 Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 року № 433. – Режим доступу : <https://zakon.help/law/v0433201-13/>.

13 Мних, Є. В. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посібник / Є. В. Мних, Н. С. Барабаш. – Київ : Київ. нац. торг.-економ. ун-т, 2014. – 412 с.

14 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : затв. наказом Міністерства фінансів України від 7.02.2013 року № 73. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

15 Отенко, І. П. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посібник / І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 156 с.

16 Паловська, О. В. Фінансовий аналіз [Текст] : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / О. В. Паловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. – Київ : КНЕУ, 2002. – 388 с.

17 Савицкая, Г. В. Методика комплексного анализа хозяйственной деятельности: Краткий курс [Текст] / Г. В. Савицкая. – 3-е изд., испр. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 320 с.

18 Тринька, Л. Я. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посібник / Л. Я. Тринька, О. В. Іванчук (Липчанська). – Київ : Алерта, 2014. – 768 с.

19 Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016 – 304 с.

20 Школьник, І. О. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посібник / за заг. ред. І. О. Школьник. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.

21 Яценко, В. М. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Яценко, О. М. Шинкаренко, Н. М. Бразілій. – Черкаси : ЧДТУ, 2010. – 267 с.

ДОДАТОК А
Вихідні дані прикладу

Таблиця А.1 — Баланс підприємства

Актив	Код рядка	01.01.12	01.01.13	01.01.14
I Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	190	140	150
первісна вартість	1001	260	175	190
накопичена амортизація	1002	70	35	40
Незавершені капітальні інвестиції	1005	900	1100	1000
Основні засоби:	1010	3200	2700	2900
первісна вартість	1011	4100	3200	3450
знос	1012	900	500	550
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	600	700	400
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	80	0	20
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Разом за розділом I	1095	4970	4640	4470
II Оборотні активи				
Запаси	1100	3570	2350	3160
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	765	340	450
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	85	69	42
з бюджетом	1135	14	12	15
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0	0	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	940	470	820
Гроші та їх еквіваленти	1165	80	450	190
Витрати майбутніх періодів	1170	0	20	40
Інші оборотні активи	1190	0	0	0
Разом за розділом II	1195	5454	3711	4717
III Необоротні активи, утримувані для продажу, і групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	10424	8351	9187

Продовження таблиці А.1

Пасив	Код рядка	01.01.12	01.01.13	01.01.14
I Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	5 100	4 230	4 400
Капітал у дооцінках	1405			
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1668	795	1579
Неоплачений капітал	1425	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0
Разом за розділом I	1495	6 768	5 025	5 979
II Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	940	810	460
Інші довгострокові зобов'язання	1515	400	400	400
Довгострокові забезпечення	1520			
Цільове фінансування	1525	100	110	130
Разом за розділом II	1595	1440	1320	990
III Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	700	600	750
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
товари, роботи, послуги	1615	1100	960	1020
розрахунками з бюджетом	1620	160	146	158
у тому числі з податку на прибуток	1621			
розрахунками зі страхування	1625	0	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	175	210	200
Поточні забезпечення	1660	30	50	30
Доходи майбутніх періодів	1665	51	40	60
Інші поточні зобов'язання	1690	0	0	0
Разом за розділом III	1695	2216	2006	2218
IV Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, і групами вибуття	1700			
Баланс	1900	10 424	8 351	9 187

Таблиця А.2 — Звіт про фінансові результати

Стаття	Код рядка	2012 рік	2013 рік
I Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11250	11667
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	8200	9000
Валовий:			
прибуток	2090	3 050	2 667
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	140	180
Адміністративні витрати	2130	310	390
Витрати на збут	2150	155	154
Інші операційні витрати	2180	0	20
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	2 725	2 283
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	70	0
Інші фінансові доходи	2220	80	70
Інші доходи	2240	0	0
Фінансові витрати	2250	0	0
Витрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	2 875	2 353
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300 *	863	706
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	2 012	1 647
збиток	2355	11250	11667
II Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	5 010	4600
Витрати на оплату праці	2505	2 500	3410
Відрахування на соціальні заходи	2510	963	1312,85
Амортизація	2515	90	140
Інші операційні витрати	2520	102,5	101,15
Разом	2550	8 665	9564

ДОДАТОК Б

Завдання на курсову роботу

ЗАВДАННЯ

на курсову роботу з дисципліни «Фінансовий аналіз діяльності підприємств залізничного транспорту»
студенту (тці) групи _____ на тему
«Аналіз фінансового стану підприємства за 20...-20... роки»

1 Вивчити склад і показники сучасної фінансової звітності підприємств за НП(С)БО.

2 Надати коротку характеристику діяльності підприємства – об'єкта дослідження за останні роки.

3 Провести попередній аналіз структури балансу для визначення структури майна та капіталу підприємства.

4 Визначити ступінь фінансової стійкості підприємства.

5 Проаналізувати ліквідність і платоспроможність підприємства.

6 Оцінити зміни ділової активності підприємства.

7 Провести аналіз показників рентабельності.

8 Провести факторний аналіз зміни рентабельності активів (за будь-якою моделлю).

9 Провести діагностику ймовірності банкрутства, використовуючи будь-яку багатофакторну модель (Лису, Таффлера, Бівера, Спрінгейта тощо).

10 Зробити загальні висновки щодо фінансового стану підприємства, його змін у динаміці та можливих перспектив розвитку. Надати рекомендації щодо покращення становища.

ДОДАТОК В
Вихідні дані за варіантами

Таблиця В.1 – Баланс умовного підприємства

АКТИВ	Код	ВАРІАНТИ										Дод.					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0						
I Необоротні активи																	
Нематеріальні активи	1000	190	110	140	150	240	200	140	115	120	170	190					
первісна вартість	1001	260	200	190	190	300	270	175	190	220	245	310					
накопичена амортизація	1002	70	90	50	40	60	70	35	75	100	75	120					
Незавершені капітальні інвестиції	1005	900	850	1100	1000	1200	940	1100	1000	750	980	1150					
Основні засоби	1010	3200	3480	2700	2900	2960	2950	2450	2450	2800	2910	3090					
первісна вартість	1011	4100	4050	3200	3450	3600	4000	3200	3400	3500	3750	4000					
знос	1012	900	570	500	550	640	1050	750	950	700	840	910					
Інвестиційна нерухомість	1015																
Довгострокові біологічні активи	1020																
Довгострокові фінансові інвестиції:																	
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		600			500	450		640			690					
інші фінансові інвестиції	1035	600		700	400		210	700		590	870						
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040																
Відстрочені податкові активи	1045	80		50	20		60	55		75	45	60					
Інші необоротні активи	1090		40			70			85			0					
Разом за розділом I	1095	4970	5080	4690	4470	4970	4810	4445	4290	4335	4975	5180					

Продовження таблиці В.1

АКТИВ	Код	ВАРІАНТИ													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	Дод.			
II Оборотні активи															
Запаси	1100	3570	2480	2350	3160	2630	2060	2250	2690	2710	2620	2590			
Поточні біологічні активи	1110														
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	765	650	340	450	635	710	340	645	845	800	500			
Дебіторська заборгованість за розрахунками:															
за виданими авансами	1130	85	110	69	42	76	100	61	53	48	57	64			
з бюджетом	1135	14	20	12	15	41	23	12	26	19	20	17			
у тому числі з податку на прибуток	1136														
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155														
Поточні фінансові інвестиції	1160	500	540	470	820	630	590	470	910	760	700	575			
Гроші та їхні еквіваленти	1165	80	130	450	190	240	350	410	370	260	210	160			
Витрати майбутніх періодів	1170	10	30	20	40	10	40	20	30	40	20	30			
Інші оборотні активи	1190														
Разом за розділом II	1195	5024	3960	3711	4717	4262	3873	3563	4724	4682	4427	3936			
III Необоротні активи, утримувані для продажу, і групи вибуття	1200														
Баланс	1300	9994	9040	8401	9187	9232	8683	8008	9014	9017	9402	9116			

Продовження таблиці В.1

ПАСИВ	Код	ВАРІАНТИ													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	Дод.			
I Власний капітал															
Зареєстрований капітал	1400	5160	5700	4230	4400	4850	5210	4230	4930	5480	5550	5050			
Капітал у дооцінках	1405														
Додатковий капітал	1410														
Резервний капітал	1415														
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	878	390	851	1587	992	263	462	629	297	897	811			
Неоплачений капітал	1425														
Вилучений капітал	1430														
Разом за розділом I	1495	6038	6090	5081	5987	5842	5473	4692	5559	5777	6447	5861			
II Довгострокові зобов'язання і забезпечення															
Відстрочені податкові зобов'язання	1500														
Довгострокові кредити банків	1510	940	600	810	460	750	600	850	670	700	530	490			
Інші довгострокові зобов'язання	1515	400	300	400	400	300	300	400	450	400	300	350			
Довгострокові забезпечення	1520														
Цільове фінансування	1525	100	120	110	130	100	120	110	130	120	140	110			
Разом за розділом II	1595	1440	1020	1320	990	1150	1020	1360	1250	1220	970	950			

Продовження таблиці В.1

ПАСИВ	Код	ВАРІАНТИ																		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	Дод.								
III Поточні зобов'язання і забезпечення																				
Короткострокові кредити банків	1600	700	650	600	750	690	720	600	640	630	710	670								
Поточна кредиторська заборгованість:																				
за довгостроковими зобов'язаннями	1610																			
товари, роботи, послуги	1615	1100	600	960	1020	840	970	930	870	1070	900	1200								
розрахунками з бюджетом	1620	460		140	150			146	210											
у тому числі з податку на прибуток	1621																			
розрахунками зі страхування	1625																			
розрахунками з оплати праці	1630	175	130	210	200	250	160	210	195											
Поточні забезпечення	1660	30	40	50	30	40	50	30	40	50	30	50								
Доходи майбутніх періодів	1665	51	60	40	60	50	30	40	50	60	55	45								
Інші поточні зобов'язання	1690		450			370	260		410		290	340								
Разом за розділом III	1695	2516	1930	2000	2210	2240	2190	1956	2205	2020	1985	2305								
IV Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, і групами вибуття	1700																			
Баланс	1900	9994	9040	8401	9187	9232	8683	8008	9014	9017	9402	9116								

Таблиця В.2 – Звіт про фінансові результати за рік

Стаття	Код	ВАРІАНТИ													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	Дод.			
I Фінансові результати															
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1120	1160	10580	11850	11000	11400	10700	10500	11900	11700	10650			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	8200	7600	7900	9000	8400	8900	8200	7700	8600	8800	7800			
Валовий:															
прибуток	2090	3000	4050	2680	2850	2600	2500	2500	2800	3300	2900	2850			
збиток	2095	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
Інші операційні доходи	2120	140	130	118	180	175	140	120	160	175	135	150			
Адміністративні витрати	2130	310	370	320	390	300	375	325	290	300	360	355			
Витрати на збут	2150	155	160	142	154	140	170	142	165	135	145	130			
Інші операційні витрати	2180	25	40	30	20	35	45	20	25	40	35	30			
Фінансовий результат від операційної діяльності:															
прибуток	2190	2650	3610	2306	2466	2300	2050	2133	2480	3000	2495	2485			
збиток	2195	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
Дохід від участі в капіталі	2200	70	150	40	0	0	50	40	0	80	90	0			
Інші фінансові доходи	2220	80	0	10	70	100	20	10	150	0	20	60			
Інші доходи	2240	0	0	0	0	0	0	0	40	0	0	0			0

Продовження таблиці В.2

Стаття	Код	ВАРІАНТИ										Дод.
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
Фінансові витрати	2250	10	0	20	10	0	30	0	50	20	10	0
Втрати від участі в капіталі	2255	20	20	0	40	10	0	30	0	20	10	20
Інші витрати	2270	0	15	30	0	20	10	20	0	0	30	40
Фінансовий результат до оподаткування:												
прибуток	2290	2770	3725	2306	2486	2370	2080	2133	2620	3040	2555	2485
збиток	2295											
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	771	627	518	494	711	504	430	774	642	557	746
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305											
Чистий фінансовий результат:												
прибуток	2350	1999	3098	1788	1992	1659	1576	1703	1846	2398	1998	1739
збиток	2355											

